

Pravidla pro vedení

Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Plzeňského kraje

Plzeňský kraj zřizuje na základě usnesení Rady Plzeňského č. 4688/11 ze dne 29.11.2011 s účinností od 01.12.2011 Seznam nemateriálních statků tradiční lidové kultury Plzeňského kraje (dále jen „Seznam“) jakožto krajský soupis regionálně významných projevů tradiční lidové kultury, a to v návaznosti na usnesení vlády České republiky ze dne 5. ledna 2011 č. 11 o Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na léta 2011 až 2015 (bod 4.2.5.) a v souladu s usnesením vlády České republiky ze dne 13. ledna 2016 č.10 ke Koncepti účinnější péče o tradiční lidovou kulturu v České republice na období 2016 - 2020. Hlavním účelem Seznamu je ochrana, zachování, identifikace, rozvoj a podpora nemateriálního kulturního dědictví na území Plzeňského kraje.

Rada Plzeňského kraje schválila usnesením č. 208/17 ze dne 23.01.2017 Pravidla pro vedení Seznamu (dále jen „Pravidla“), která upravují proces navrhování a zapisování nemateriálních statků tradiční lidové kultury do Seznamu, provádění periodické kontrolní dokumentace a způsob označování do Seznamu zapsaných nemateriálních statků za ohrožené nebo zaniklé, a to s účinností od 01.02.2017.

Čl. I

Vymezení pojmů

- Nemateriálním statkem** (souborem nemateriálních statků) tradiční lidové kultury (dále jen „nemateriální statek“) se rozumí zkušenosti, znázornění, vyjádření, znalosti, dovednosti, nástroje, předměty, artefakty a kulturní prostory s nimi související, které společensví, skupiny a v některých případech též jednotlivci považují za součást svého nemateriálního kulturního dědictví. Nemateriální kulturní dědictví, předávané z pokolení na pokolení, je společensvími a skupinami lidí neustále přetvářeno v závislosti na jejich prostředí, na jejich interakci s přírodou a na jejich historii, je znakem jejich identity a kontinuity, podporuje takto úctu ke kulturní rozmanitosti a lidské tvořivosti. Tímto způsobem vymezené nemateriální kulturní dědictví se projevuje mimo jiné v následujících oblastech:
 - ústní tradice a vyjádření
 - interpretační umění
 - společenské zvyklosti, obřady a slavnostní události
 - vědomosti a zkušenosti týkající se přírody a vesmíru
 - dovednosti spojené s tradičními řemesly
- Pro účely těchto pravidel se bere v úvahu pouze nemateriální kulturní dědictví slučitelné s právními normami týkajícími se lidských práv, zásad vzájemné úcty mezi společensvími, skupinami i jednotlivci a trvale udržitelného rozvoje.
- Nositelem statku** se rozumí jednotlivec nebo společensví, jenž uchovává, přetváří a předává statek dalším generacím, a tyto skutečnosti deklaruje.

Čl. II

Vymezení působnosti

- Plzeňský kraj** na základě usnesení Rady Plzeňského kraje zřizuje Seznam. Rada Plzeňského kraje dále schvaluje Pravidla, jmenuje Komisi pro zápis nemateriálních statků do seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Plzeňského kraje (dále jen „Komise“), schvaluje jednací řád Komise a schvaluje návrhy na zápis nemateriálních statků do Seznamu. Schvaluje též podání návrhu na zápis nemateriálního statku do Seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky (dále jen „Seznam ČR“).

2. Usnesením Rady Plzeňského kraje č. 2567/04 ze dne 24.02.2004 bylo ke dni 01.04.2004 zřízeno Regionální pracoviště pro dokumentaci tradiční lidové kultury a péči o ni (dále jen „Odborné regionální pracoviště“) s informační, školící a metodickou funkcí ve Vlastivědném muzeu Dr. Hostaše v Klatovech, příspěvkové organizaci, IČO: 00075078, ve smyslu usnesení vlády České republiky č. 571/2003 ze dne 11. června 2003. Rada Plzeňského kraje usnesením č. 4688/11 ze dne 29.11.2011 pověřila Odborné regionální pracoviště vedením Seznamu.
3. **Odborné regionální pracoviště** vede Seznam, vyřizuje agendu spojenou s návrhy a zápisy statků do Seznamu, případně s označením statků za ohrožené či zaniklé (vykonává zejména činnosti správce dat Seznamu, a to jak v listinné, tak i v elektronické podobě), připravuje návrhy pro jednání Komise, zadává odborné posudky posuzovatelům určeným Komisí, posuzuje předložené návrhy z hlediska jejich věcné správnosti. Při předkládání návrhů a dalších podkladů Radě Plzeňského kraje spolupracuje s Odborem kultury, památkové péče a cestovního ruchu Krajského úřadu Plzeňského kraje.
4. **Komise** posuzuje návrhy na zápis do Seznamu a do Seznamu ČR, navrhuje posuzovatele pro zpracování nezávislých posudků, posuzuje stav statku, vyjadřuje se k navrženým opatřením, případně dává doporučení k označení statku za ohrožený nebo za zaniklý. Administrativní agendu Komise zpracovává její tajemník, kterým je zpravidla pracovník Odborného regionálního pracoviště. Komise má nejméně deset členů, ze svého středu volí předsedu; při rovnosti hlasů při jednání rozhoduje hlas předsedy.
5. **Posuzovatelé návrhů** jsou nezávislí experti, zpravidla etnografové a historici. Na vyžádání zpracovávají písemné posudky, které slouží jako podklad pro jednání Komise. Rozsah a skladbu posudku určuje Komise.

Čl. III

Návrh na zápis nemateriálního statku do Seznamu

1. Návrhy na zápis nemateriálního statku do Seznamu mohou od 1. 10. kalendářního roku do 28. 2. následujícího kalendářního roku předkládat vědecké a odborné instituce, muzea, občanská sdružení, jiné neziskové a zájmové organizace, fyzické osoby, působící v daném oboru, orgány státní správy a samosprávy, případně další osoby.
2. Návrhy na zápis nemateriálního statku do Seznamu se podávají Vlastivědnému muzeu Dr. Hostaše v Klatovech, příspěvkové organizaci, Regionálnímu pracovišti Plzeňského kraje pro dokumentaci tradiční lidové kultury a péči o ni, se sídlem Hostašova 1, 339 01 Klatovy, a to písemnou formou nebo do datové schránky. Návrh musí obsahovat identifikaci navrhovatele, základní popis statku a popř. identifikaci jeho současného nositele. Odborné regionální pracoviště posoudí došlé návrhy z hlediska formální správnosti a věcné úplnosti a v případě nedostatků vyzve navrhovatele k doplnění návrhu.
3. Odborné regionální pracoviště do konce května roku, v němž končí lhůta uvedená v odst. 1 tohoto článku, svolá zasedání Komise, která se seznámí s návrhy na zápis a navrhne posuzovatele pro externí odborné posouzení jednotlivých návrhů. Odborné regionální pracoviště zajistí zpracování expertních posudků (ke každému posudku je vyžadován oponentní posudek). V případě, že navržení posuzovatelé nemohou posudek zpracovat, může Odborné regionální pracoviště oslovit ohledně vypracování posudku jiné experty.
4. Na základě obdržených návrhů a na základě odborných výzkumů a expertních vyjádření zpracuje Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech, Regionální pracoviště Plzeňského kraje pro dokumentaci tradiční lidové kultury a péči o ni, komplexní písemnou, obrazovou, případně trojrozměrnou dokumentaci k jednotlivým návrhům, včetně identifikace konkrétního nositele statku a jeho souhlasu, a postoupí jej nejdéle do konce září roku, v němž končí lhůta uvedená v odst. 1 tohoto článku, k projednání Komisí.
5. Komise návrh posoudí na základě komplexní dokumentace podle kritérií uvedených v článku IV. těchto Pravidel a nejpozději do konce října roku, v němž končí lhůta uvedená v odst. 1 tohoto článku. Návrh Komise je poté prostřednictvím Odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu Krajského úřadu Plzeňského kraje předložen Radě Plzeňského kraje ke konečnému posouzení a případnému schválení.
6. Odborné regionální pracoviště na základě usnesení Rady Plzeňského kraje provede, popř. neprovede zápis nemateriálního statku do Seznamu a tuto skutečnost oznámí nositeli statku a navrhovateli, a to do konce

roku, v němž končí lhůta uvedená v odst. 1 tohoto článku. K zápisu do Seznamu se zhotovuje pro každý zapsaný statek evidenční list.

7. V případě, že nelze z objektivních důvodů dodržet některou ze lhůt uvedených v tomto článku, je Odborné regionální pracoviště povinno zpracovat písemné odůvodnění, které neprodleně zašle členům Komise a na vědomí Odboru kultury, památkové péče a cestovního ruchu Krajského úřadu Plzeňského kraje.

Čl. IV

Náležitosti návrhu na zápis nemateriálních statků do seznamu PK

Pro zapsání do Seznamu musí nemateriální statek splňovat tyto podmínky:

- odpovídá definici nemateriálního statku dle čl. I těchto Pravidel
- je dosud živý a má i v současnosti svou sociální a kulturní funkci
- je autentický
- je unikátní z hlediska ojedinělosti svědectví, které nese, zejména z pohledu historie, etnologie, kulturní antropologie a jiných příbuzných věd
- je reprezentativní vzhledem k podobným statkům v Plzeňském kraji, případně v České republice, pokud jsou podobné statky rozšířeny po celém jejím území
- je z hlediska historické, kulturní a sociální identity reprezentativní ve vztahu ke společenstvím nebo jiným nositelům statku

Čl. V

Zápis do Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury České republiky

Návrh na zápis nemateriálního statku do Seznamu ČR podává na základě usnesení Rady Plzeňského kraje Odborné regionální pracoviště, a to do konce února příslušného roku.

Čl. VI

Periodická kontrola dokumentace

Odborné regionální pracoviště provede jednou za pět let u každého nemateriálního statku zapsaného do Seznamu kontrolu s cílem zjistit jeho aktuální stav. O nových skutečnostech informuje Komisi. Zjištění se zaznamenává do návrhového a evidenčního listu.

Čl. VII

Označení nemateriálního statku zapsaného do Seznamu za ohrožený

Zjistí-li Komise, že je nemateriální statek zapsaný do Seznamu v ohrožení, doporučí opatření k nápravě zjištěného stavu, případně navrhne označit stav za ohrožený. Tuto skutečnost zanesou Odborné regionální pracoviště do Seznamu. Za ohrožený se považuje nemateriální statek:

- jehož nositel nemá žádné pokračovatele
- který se využívá pouze pro komerční účely, čímž ztrácí svoji původní funkci, formu i obsah
- jehož autenticita je ohrožena množstvím cizorodých prvků
- který přestal být reprezentativní vzhledem k podobnosti statků, jiným nositelům nebo ve vztahu ke společenstvím

U statku označeného a evidovaného jako ohrožený se provádí následná periodická kontrola dokumentace jednou za tři roky.

Čl. VIII

Označení nemateriálního statku zapsaného do Seznamu za zaniklý

V případě, že nemateriální statek zapsaný do Seznamu je označen za ohrožený a nápravná opatření se ukážou jako neúčinná a statek přestane prakticky existovat, doporučí Komise Radě Plzeňského kraje označit statek za zaniklý. Na základě usnesení Rady Plzeňského kraje zanese Odborné regionální pracoviště tuto skutečnost do Seznamu; statek se ze Seznamu nevyřazuje, pouze se označí jako „zaniklý“.

Čl. IX

Závěrečná ustanovení

1. Náklady spojené s vedením a administrací seznamu PK včetně nákladů na činnost odborné komise a posuzovatelů jsou hrazeny z prostředků Vlastivědného muzea Dr. Hostaše v Klatovech, příspěvkové organizace, přičemž tuto skutečnost Plzeňský kraj zohlední při stanovení příspěvku na provoz organizace na příslušný rok.
2. Tato Pravidla nahrazují Metodický pokyn pro vedení Seznamu nemateriálních statků tradiční lidové kultury Plzeňského kraje, který byl schválen Radou Plzeňského kraje usnesením č. 4688/11 ze dne 29.11.2011.